

YHTEISKUNTATIETEELLINEN
TIETOARKISTO

Vuosikertomus 2005

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
Vuosikertomus 2005

Julkaisija: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto (FSD)
Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 2 A, 5. krs, Tampere
Postiosoite: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Puhelin: (03) 3551 8519
Faksi: (03) 3551 8520

Sähköposti: etunimi.sukunimi@uta.fi
fsd@uta.fi
Kotisivu: <http://www.fsd.uta.fi/>

Julkaisuvuosi 2006

Graafinen suunnittelu:
Vinjetti Ky

Taitto:
Aila Helin

Paino Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print
Tampere 2006

Sisältö

TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	5
TIETOARKISTON KÄYTTÄJÄPALVELU	5
Aineistojen jatkokäyttö.....	5
Arkistoitavaksi hankitut aineistot	7
Muutoksia aineistojen käsittelyssä ja aineistoluetteloissa	8
Aineistoista ja palveluista tiedottamista	8
KOTIMAISTA YHTEISTYÖTÄ JA HANKKEITA	9
Oppimateriaalihanke	9
Menetelmäopetuksen tietovaranto, MOTV	10
Vaalimaatista POHTIVA – Poliittisten ohjelmien tietovaranto	10
Demokratiaindikaattorihanke	10
VICTOR-hanke	11
KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ JA HANKKEITA	11
CESSDA, Council of European Social Science Data Archives	11
IASSIST, International Association for Social Science Information Service and Technology.....	11
ICPSR, Inter-university Consortium for Political and Social Research	12
DDI-allianssi	12
Madiera-hanke	12
KANSAINVÄLISTÄ AINEISTOYHTEISTYÖTÄ	13
ISSP, International Social Survey Programme	13
WVS, World Values Survey	13
ESS, European Social Survey.....	14
LIS, Luxembourg Income Study	14
CSES, Comparative Study on Electoral Systems.....	14
TALOUS	15
TIETOARKISTON JOHTOKUNTA JA VALTAKUNNALLINEN NEUVOTTELUKUNTA	16
Johtokunta.....	16
Valtakunnallinen neuvottelukunta	16
Henkilökunta vuonna 2005	18

Tehtävät ja tavoitteet

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto on yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen ja opetuksen valtakunnallinen palveluyksikkö, joka arkistoi ja välittää elektronisia tutkimusaineistoja tutkimus- ja opetuskäyttöön. Toimintaa rahoittaa opetusministeriö. Tietoaarkisto on perustettu Tampereen yliopiston yhteyteen vuoden 1999 alussa.

Strategiakaudella 2004–2006 tietoaarkisto painottaa erityisesti sekundaariaineistoilla tehtävän tutkimuksen ja arkistoituihin aineistoihin pohjautuvan opetuksen laatua.

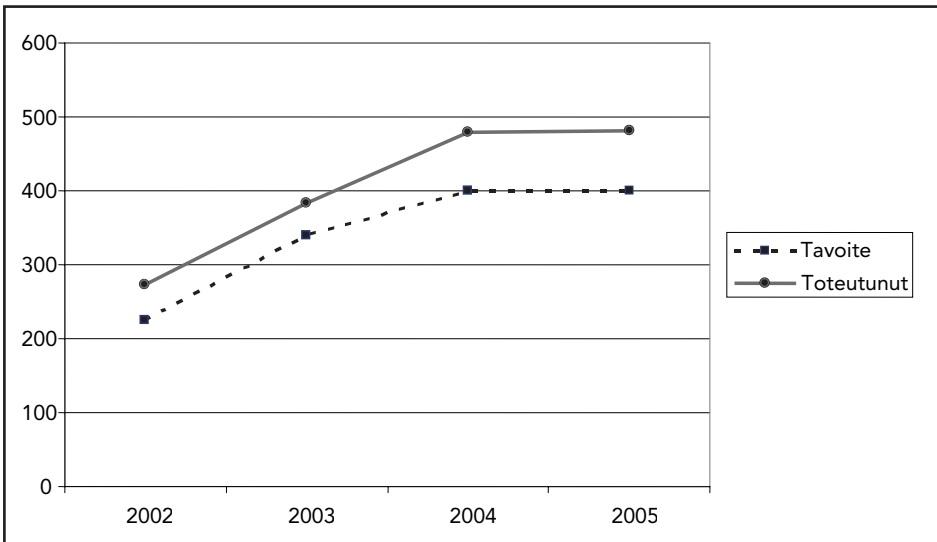
Strategia-asiakirjat tietoaarkiston kotisivuilla:

<http://www.fsd.uta.fi/hallinto/asiakirjat/>

Tietoaarkiston käyttäjäpalvelu

Aineistojen jatkokäyttö

Tietoaarkisto luovutti vuonna 2005 jatkokäyttöön 482 aineistoa (kuvio 1.), suunnilleen saman määrän kuin edellisenä vuonna. Suosituimpia yksittäisiä aineistoja olivat World Values Surveys ja European Values Surveys 1999–2001 kansainvälinen aineisto ja sen Suomen aineisto sekä International Social Survey Programme (ISSP) -sarjan vuonna 2002 kerätty Suomen aineisto, perhe ja muuttuvat sukupuoliroolit. Aineistosarjoista eniten käyttöä haettiin Puolueiden ajankohtaistutkimuksiin. Suositujia aineistosarjoja olivat myös Eurobarometrit, Kunnallisan ilmapuntarit, EVAn kansalliset asennetutkimukset ja Perhebarometrit.

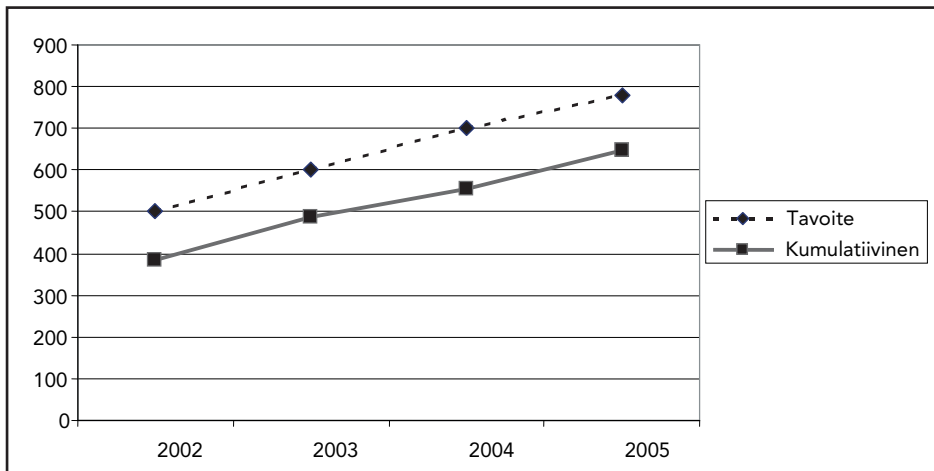

Kuvio 1. Tietoarkistosta jatkokäyttöön luovutetut aineistot

Tietoarkisto luovuttaa arkistoituja aineistoja jatkokäyttöön käyttöluupahakemusten perusteella. Yhtä käyttöluupaa kohti luovutettiin keskimäärin kolme tutkimusaineistoa vuonna 2005. Luvista suurin osa, 42 prosenttia, myönnettiin opiskelu ja -opetustarkoituksiin, tutkimustarkoituksiin 17 prosenttia. Lisäksi käyttöluvista 30 prosenttia myönnettiin opinnäytetöiden tekijöille. Aineistoja toimitettiin yli 30 organisaatioon Suomessa ja ulkomailla, eniten Tampereen ja Helsingin yliopistoihin. Myös ulkomailta tuli hakemuksia yhä enemmän. Runsaat 10 prosenttia jatkokäyttöön luovutetuista aineistoista toimitettiin ulkomaille. Ulkomaille luovutettujen aineistojen datatiedostot käännettiin englanniksi.

Käyttöluupien tai ulosluovutettujen aineistojen määrät eivät kerro aineistojen koko käyttäjämäärää. Opetustarkoituksiin tilatuilla aineistoilla on yleensä useampia käyttäjiä, mutta vain opettajalta vaaditaan käyttöluupa. Menetelmäopetuksen tietovarannon harjoitusaineistot ja muut vapaasti ladattavat aineistot eivät myöskään sisälly edellisiin tilastoihin. Palvelinlokien perusteella niitä ladattiin vuonna 2005 yli 5000 kertaa.

Arkistoitavaksi hankitut aineistot

Kuvio 2. Arkistoitavaksi saadut aineistot (kumulatiivinen)

Tietarkiston toiminnan alusta lähtien vuoden 2005 loppuun mennessä arkistoitavaksi oli saatu 648 aineistoa, joista 35 on kvalitatiivisia tutkimusaineistoja (kuviota 2.). Toimintavuoden aikana hankituista 94 aineistosta viisi oli kvalitatiivisia.

Tietarkiston Internet-aineistoluettelossa julkaistuista aineistoista vajaa puolet on kerätty 1990-luvulla ja hieman yli kolmannes 2000-luvulla. Yli puolet kaikista aineistoista on kvantitatiivisia kotimaisia, noin kolmannes kvantitatiivisia ulkomaisia aineistoja. Kvalitatiivisten aineistojen osuus on vajaa kymmenen prosenttia.

Hieman yli 40 prosenttia arkistoiduista aineistoista on kerätty käyntikyselyillä, hieman yli 30 prosenttia kirjekyselyillä, vajaa 15 prosenttia puhelinkyselyillä ja vajaa 5 prosenttia Internet-kyselyillä. Loput on kerätty monen kyselytavan yhdistelmillä tai ne eivät ole lainkaan kyselytutkimuksia.

Arkistoiduissa kotimaisissa kvantitatiivisissa aineistoissa on yhteensä noin 63 000 muuttujaa ja 648 000 havaintoyksikköä¹. Kilotavuilla mitattuna suurimman massan tietarkiston koko aineistovarannosta muodostavat kvantitatiivisten aineistojen havaintomatriisit. Niiden yhteenlaskettu koko 31.12.2005

¹ Lukuun on laskettu mukaan vain sellaiset aineistot, joissa FSD on alkuperäinen arkisto. Esimerkiksi kansainvälisten aineistosarjojen alkuperäisarkisto on jokin ulkomainen data-arkisto ja FSD:ssä säilytetään vain datan kopiota. Vuosikertomus 2004:n luvut sisälsivät myös nämä ulkomaiset aineistot.

oli 3,4 gigatavua. Aineistoja ja muuttujia kuvailevaa metadataa, esimerkiksi koodikirjoja ja kyselylomakkeita, oli tietoaarkiston palvelimella yhteensä 1,1 gigatavua.

Muutoksia aineistojen käsittelyssä ja aineistoluetteloissa

Vuonna 2005 tietoaarkisto otti käyttöön aineistojen prosessointitasot. Jatkossa kaikkia aineistoja ei käsitellä eikä kuvailla yhtä kattavasti. Näin aineistojen arkistoinnin valmistuminen nopeutuu.

Aineistojen kuvailuissa siirryttiin käyttämään DDI:n versiota 2.0. Samalla koodikirjojen tuotantoa automatisoitiin ja kuvailuihin tehtiin uuden eurooppalaisen yhteisluettelon vaatimat muutokset ja lisäykset.

Kvalitatiivisista aineistoista alettiin julkaista asiasanan mukaista luetteloa vuonna 2004. Kvantitatiivisten aineistojen puolella luettelo otettiin käyttöön 2005. Lisäksi vuonna 2005 alettiin julkaista aineistonumeron mukaista luetteloa kyselylomakkeista.

Vuonna 2004 käyttöönotetun sisäisen TIIPII-järjestelmän kehittämistä jatkettiin edelleen. Muun muassa joitakin vaiheita aineistonluovutuksesta automatisoitiin. Myös aineistojen käsittelytasojen ja DDI version 2.0 käyttöönotto toivat muutoksia TIIPIIhin. Vuonna 2005 aloitettiin postitustenhallintaosion kehittäminen, joka helpottaa muun muassa massapostituksia.

Tietoaarkiston Windows NT -pohjainen toimintaympäristö päivitettiin Windows Server 2003 -pohjaiseksi. Työ aloitettiin vuoden 2004 lopulla ja saatettiin loppuun 2005 alkupuolella.

Syksyllä 2005 tietoaarkiston Nesstar-aineistopalvelin päivitettiin tehokkaampaan. Samassa yhteydessä kaikki englanninkieliset aineistokuvailut julkaistiin myös Nesstar-järjestelmässä. Nesstar-palvelun kautta aineistokuvailut siirtyvät yhteisen eurooppalaisen portaalin hakujärjestelmiin ulkomaisten tutkijoiden käyttöön.

Aineistoista ja palveluista tiedottamista

Tietoaarkiston tiedottamisen tärkein väline ovat toimivat ja ajantasaiset verkkosivut, joiden kautta arkistopalvelut ovat koti- ja ulkomaisten käyttäjien ulottuvilla ajasta ja paikasta riippumatta.

Vuonna 2005 arkiston suomenkielisillä verkkosivuilla oli keskimäärin 1560 ja englanninkielisillä noin 110 käyntiä vuorokaudessa. Kaikkiaan sivupyynnöjen määrä kasvoi edellisestä vuodesta vajaalla 20 000:lla, yli 618 000:teen.

Verkkolehti *Tietoarkisto* ja sen englanninkielinen versio *FSD Bulletin* ilmestyivät kolme kertaa. Painettua Tietoarkisto-lehteä ei kuluneena vuonna julkaistu lainkaan. Sen sijaan syksyllä ilmestyi *Tietoarkisto tiedottaa* niminen syystiedote, jota lähetettiin yliopistolaitoksille ja muille yhteistyötahoille.

Tietoarkisto-lehti (aiemmin FSDneWWWs):

<http://www.fsd.uta.fi/tietoarkistolehti/>

Tietoarkiston julkaisusarjassa ilmestyi alkukesällä ensimmäinen teos, joka oli myös ensimmäinen suomalainen ISSP-aineistoraportti. Tulevaisuudessa kaikki julkaisusarjassa ilmestyvät teokset noudattavat syksyllä käyttöön otettua uutta graafista ohjeistusta.

Oinonen, Eriikka, Blom, Raimo & Melin Harri (2005). *Onni on olla suomalainen?* : kansallinen identiteetti ja kansalaisuus : raportti ISSP 2003 ja 2004 Suomen aineistoista. Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston julkaisuja; 1.

Tietoarkiston sähköpostitiedotuslistalla oli vuoden lopussa yli 230 henkilöä. Listan tiedotteille perustettiin 2005 toukokuussa arkisto, joka on avoin myös listan ulkopuolisille.

FSDlista: <http://www.fsd.uta.fi/ajankohtaista/FSDlistaohje.html>

Myös ruotsinkielisten www-sivujen sisältöä uudistettiin. Ruotsinkielisille asiakkaille on tarjolla muun muassa uusi FAQ-sivu ja ICPSR-kesäkurssisivu. Kehitystyö jatkuu vuonna 2006.

Kotimaista yhteistyötä ja hankkeita

Oppimateriaalihanke

Vuoden 2004 keväällä tietoaarkisto käynnisti kolmivuotisen hankkeen, joka tuottaa monipuolista oppimateriaalia tutkimusmenetelmien opetuksesta, tiedonhausta, tutkimusetiikasta sekä aineistojen keruusta, käsittelystä, arkistoinnista ja jatkokäytöstä. Hanke toteuttaa strategiakauden päätavoitteita. Siinä kirjoitetaan oppikirja, joka käsittelee aineistojen keräämiseen ja käyttöön liittyviä eettisiä ja juridisia kysymyksiä sekä antaa ohjeita erityyppisten aineistojen prosessointiin, kuvailuun, anonymisointiin ja tallentamiseen. Myös aineistojen jatkokäytön tueksi tehdään opas. Julkaisut ilmestyvät vuonna 2006.

Oppimateriaalihanke:

<http://www.fsd.uta.fi/ajankohtaista/hankkeet/oppimateriaali.html>

Menetelmäopetuksen tietovaranto, MOTV

MOTV on yhteiskunta- ja käyttäytymistieteiden kvantitatiivisten tutkimusmenetelmien opetukseen ja itseopiskeluun soveltuva laaja-alainen oppimisympäristö. MOTV:ää käyttäneillä menetelmäkursseilla oli FSD:n saamien ilmoitusten perusteella yli tuhat opiskelijaa vuonna 2005. Sivuston kokonaiskävijämäärä kasvoi edellisvuodesta noin viidenneksellä.

MOTV laajenee kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä ja aineistoja koskevalla osiolla. Laajennus on osa oppimateriaalihanketta. Sisällöntuotanto alkoi 2004 keväällä Kuopion yliopiston ja FSD:n yhteistyönä. Ensimmäinen versio julkaistaan keväällä 2006.

MOTV: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>

Vaalimaatista POHTIVA – Poliittisten ohjelmien tietovaranto

Tietoarkisto kokoaa suomalaisten poliittisten puolueiden ohjelmat sekä hallitusohjelmat POHTIVA-tietovarantoon (aiemmin Aatemaatti). Ensimmäiset rekisteröityneiden puolueiden vaali- ja puolueohjelmat julkaistiin eduskuntavaalien 2003 ja kunnallisvaalien 2004 edellä erityisessä Vaalimaatti-tietokannassa. Osan teksteistä on digitoinut jo 1990-luvulla Jyväskylän yliopiston valtio-opin yksikkö, joka luovutti materiaalin tietoarkistoon. Tietoarkisto on jatkanut digitointityötä. Vuonna 2005 hankkeessa on työskennellyt siviilipalvelusmies.

Tietovaranto sisältää puolueiden periaate- ja yleisohjelmia, vaali- ja erityisohjelmia sekä joitain ohjelmaluonnoksia. Hanketta on rahoittanut hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma. POHTIVAn ensimmäinen julkinen versio avataan alkuvuonna 2006.

POHTIVA:

<http://www.fsd.uta.fi/ajankohtaista/hankkeet/ohjelmatietokanta.html>

Demokratiaindikaattorihanke

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto sai keväällä 2005 koordinoitavakseen kansallisen demokratiaindikaattorihankkeen. Sitä rahoittaa oikeusministeriön johtama hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma. Hankkeessa kehitetään suomalaista kansanvaltaa kuvaava mittaristo, kartoitetaan nykyisiä tiedonkeruuongelmia ja tehdään ehdotuksia alan säännöllisen ja tarkoituksenmukaisen tiedonhankinnan tueksi.

Hanke pohjautuu laajaan alan tutkijoiden ja tiedontuottajien yhteistyöhön. Projektin ensivaiheen pääraportti on artikkelikokoelma, joka kirjoitettiin pääosin vuonna 2005. Sen toimitti tietoarkiston johtaja.

Borg, Sami (toim.) (2006). *Suomen demokratiaindikaattorit*. Helsinki: Oikeusministeriö. (Oikeusministeriön julkaisu; 1/2006).

VICTOR-hanke

Tietoaarkisto osallistui vuonna 2005 videokommentointijärjestelmä VICTORin prototyypin testaukseen. VICTORin kehitystyö jatkuu edelleen. Tietoaarkiston panos kohdistuu video- ja äänimateriaalin dokumentointiin ja materiaalin juridiin käyttöedellytyksiin erityisesti tietosuojan näkökulmasta. Hankkeen keskeiset toimijat ovat Tampereen teknillisen yliopiston Hypermedialaboratorio ja käytettävyystiimi, IT-Peda-verkosto, Helsingin yliopisto, Tampereen yliopisto, Lapin yliopisto ja Virtuaalikielikeskusten VIPU-hanke sekä asiantuntijajäsenenä CSC tieteellinen laskenta.

VICTOR: <http://matwww.ee.tut.fi/victor/>

Kansainvälistä yhteistyötä ja hankkeita

Tietoaarkisto toteuttaa tehtäviään tekemällä aktiivista yhteistyötä alan kansainvälisten ja eri maiden kansallisten toimijoiden kanssa.

CESSDA, Council of European Social Science Data Archives

FSD on Euroopan data-arkistojen yhteenliittymän, CESSDAn, jäsen. CESSDAn toimintaa kehitetään vuosittaisissa johtaja- ja työntekijätapaamisissa, joihin FSD:n edustajat osallistuvat aktiivisesti. Vuoden 2005 työntekijätapaamisen aiheena oli tutkimusaineistojen metadatan eli kuvailujen tekeminen ja julkaiseminen.

FSD:n koordinoima työryhmä pohti loppuvuonna CESSDAn Internet-sivujen uudistamista. FSD teki ehdotuksen muutoksista ja kokosi muiden arkistojen edustajien kommentit uudistuksen pohjaksi.

CESSDA: <http://www.nsd.uib.no/Cessda/>

IASSIST, International Association for Social Science Information Service and Technology

IASSIST on yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tukevien yksiköiden, kuten tietoaarkistojen ja datakirjastojen, työntekijöiden kansainvälinen ammatillinen yhdistys. Sen tärkein toimintamuoto on vuosittain järjestettävä kansainvälinen konferenssi. Vuoden 2005 konferenssissa FSD:n johtaja ja informaattikko esittelivät uuden arkiston aineistonhankintaperiaatteita. Lisäksi tietoaarkiston tieto-

palvelupäällikkö johti puhetta metadataa ja kuvailustandardeja käsitelleessä istunnossa. Konferenssin otsikko oli *Evidence and Enlightenment*.

Konferenssissa FSD:n tietopalvelupäällikkö aloitti kaksivuotisen kauden järjestön hallinnollisen komitean Euroopan aluesihteerinä.

IASSIST: <http://www.iassistdata.org/>

ICPSR, Inter-university Consortium for Political and Social Research

ICPSR on Yhdysvalloissa toimiva kansainvälinen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskus, joka tarjoaa jäsentensä käytettäväksi maailman suurimman yhteiskuntatieteellisen elektronisen data-arkiston ja järjestää kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmäkursseja. Kesällä 2005 kurseille osallistui kaksi suomalaista. FSD vastaa Suomen kansallisesta jäsenmaksusta ICPSR:lle. Suomen yliopistot ovat tätä kautta ICPSR:n jäseniä. Vuonna 2005 tietoaarkisto käytti aktiivisesti ICPSR:n arkistoa, josta se sai muun muassa tuoreimmat Eurobarometrit. FSD välittää kaikkia ICPSR:n aineistoja suomalaisille tutkijoille.

ICPSR: <http://www.icpsr.umich.edu/>

DDI-allianssi

Tietoaarkisto on ollut vuodesta 2003 lähtien yhteiskuntatieteellisten data-aineistojen kuvailuun tarkoitettua DDI-formaattia kehittävän DDI-allianssin jäsen. Allianssin tavoitteena on saada DDI-kuvailuformaatti mahdollisimman laajaan käyttöön. Allianssi työstää parhaillaan DDI:n versiota 3.0, joka perustuu allianssin kehittämään datan elinkaarimalliin. FSD:n tietopalvelupäällikkö on allianssin asiantuntijakomitean jäsen. Hän osallistui vuoden 2005 aikana aktiivisesti muun muassa lukuisiin puhelinkonferensseihin, joissa uutta DDI-versiota kehitetään. DDI 3.0 julkaistaneen 2007 tammikuussa. Muutos versioiden 2.0 ja 3.0 välillä on suuri niin teknisesti kuin sisällöllisestikin.

DDI: <http://www.icpsr.umich.edu/DDI/>

Madiera-hanke

Tietoaarkisto osallistuu vuosina 2002–2006 EU-rahoitteiseen Madiera-hankkeeseen, jossa muun muassa kehitetään CESSDAn uutta monikielistä aineistolueteloa. FSD on osallistunut verkkopalvelussa käyttöön otettavan monikielisen tesauksen kehittämiseen ja suomentanut sen. Lisäksi FSD koordinoi hankkeen tuotteista tiedottamista. Hankkeessa on yhteensä kahdeksan partneria.

Tietoaarkiston Nesstar palvelun kautta aineistokuvailut siirtyvät Madiera-portaalin hakujärjestelmiin ulkomaisten tutkijoiden käyttöön. Madiera-portaalin ensimmäinen versio julkaistiin projektin Internet-sivuilla lokakuussa. Hanke päättyy helmikuussa 2006.

Madiera-hanke: <http://www.madiera.net/>

Kansainvälistä aineistoyhteistyötä

Data-arkistoilla on keskeinen rooli kansainvälisesti vertailevan tutkimuksen edistämisessä. Myös FSD osallistuu monin tavoin useiden merkittävien tutkimussarjojen aineistonkeruun suunnitteluun, rahoitukseen ja aineiston käyttökuntoon saattamiseen suomalaisten ja ulkomaisten jatkokäyttäjien saataville.

ISSP, International Social Survey Programme

Suomi on ollut maailmanlaajuisen yhteiskuntatieteellisen ISSP-vertailututkimusohjelman jäsen vuodesta 2000 lähtien. Osallistuminen on järjestetty usean eri organisaation yhteistyönä. Aineistonkeruun kustantavan tietoaarkiston lisäksi mukana ovat Tilastokeskus sekä Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos, nykyisin myös Turun yliopiston sosiologian laitos. Tilastokeskus on kerännyt vuosittain Suomen ISSP-aineistot postikyselyinä. Vuonna 2005 kerättiin ansiotyötä käsittelevä aineisto. Tietoaarkisto osallistui myös ISSP-aineistojen käsittelyyn ja yhdenmukaistamiseen tarkoitetun työkalun ISSP Data Wizardin testaukseen.

ISSP-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/aineistot/kvdata/issp.html>

WVS, World Values Survey

Syksyllä 2005 kerättiin Suomen viidennen aallon World Values Survey -aineisto tietoaarkiston, Suomen Gallupin, Kirkon tutkimuskeskuksen ja Kelan yhteistyönä. WVS-sarjan ensimmäiset aineistot kerättiin 1980-luvun alussa. Kyselyissä on kartoitettu eri maiden kansalaisten toimintaa sekä yhteiskunnallisia arvoja ja asenteita suurelta osin yhtenevin, strukturoiduin kyselyin. Aineistot muistuttavat rakenteeltaan ISSP-ohjelman aineistoja. Suomi on ollut tutkimusohjelmassa mukana alusta lähtien.

ESS, European Social Survey

ESS:n toisen aallon aineistot tulivat saataville Norjan tietoaarkiston NSD:n verkkopalvelusta syksyllä 2005. ESS on eurooppalainen joka toinen vuosi

toistettava vertailututkimushanke. Suomen kansalliset aineistot on rahoittanut Suomen Akatemia ja kerännyt Tilastokeskus, ensimmäisen 2002 ja toisen 2004 syksyllä. FSD tuottaa Suomen aineistoista suomenkieliset versiot, joita jaellaan tietoaarkiston normaalin käytännön mukaan. Tietoaarkiston johtaja on hankkeen kansallisen ohjausryhmän jäsen. Vuoden 2005 syksyllä ESS sai Euroopan unionin Descartes-palkinnon. Palkintoa ei ole aiemmin jaettu yhteiskuntatieteiden edustajille.

ESS-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/aineistot/kvdata/ess.html>

LIS, Luxembourg Income Study

LIS-projekti tarjoaa tutkijoiden käyttöön kaksi kansainvälistä vertailuaineistoa: tulonjakotutkimuksen (LIS:n) ja työllisyystutkimuksen (LES:n). Vuonna 2003 aloitettiin varallisuustutkimusaineiston (LWS:n) kehittäminen. Ensimmäisiä tuloksia harmonisoiduista aineistoista esiteltiin vuonna 2005. LWS tietokanta tulee rekisteröityneiden käyttäjien hyödynnettäväksi vuonna 2007.

Tietoaarkisto vastaa Suomen LIS-jäsenmaksusta. Aineistojen käyttö on ilmaista jäsenmaiden tutkijoille, mutta vaatii rekisteröitymisen. Suomalaiset käyttävät LIS-aineistoja ahkerasti. Vuosina 2002–2005 suomalaiset käyttäjät lähettivät 11 prosenttia projektin kaikista ajopyynnöistä, mikä on toiseksi eniten 30 jäsenmaan vertailussa. Vuonna 2005 LIS:n julkaisusarjassa ilmestyi neljä suomalaisten tutkijoiden artikkelia. Vuoden 2005 alusta lähtien LIS-projektilla on ollut suomalainen tutkimusjohtaja, Markus Jänntti (Åbo akademi, Institutionen för samhällsekonomi och statistik).

LIS-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/aineistot/kvdata/lis.html>

CSES, Comparative Study on Electoral Systems

Suomi liittyi vuonna 2002 kansainväliseen CSES-tutkimusverkostoon, joka kerää kyselyaineistoin ja yhtenevin tietosisällöin tietoja muun muassa eri maiden vaaleista ja vaalijärjestelmistä sekä kansalaisten poliittisesta osallistumisesta ja asenteista. Hanke sai osarahoituksen aineistonkeruuseen vuodelle 2003 tietoaarkiston kautta kanavoitavista, kansainvälisesti vertailevan tutkimuksen aineistoinfrastruktuurivaroista. Suomen aineiston pohjalta tehty päätutkimus ilmestyi professori Heikki Paloheimon toimittamana vuonna 2005.

Paloheimo, Heikki (toim.), 2005, *Vaalit ja demokratia Suomessa*. Helsinki, WSOY.

Talous

<u>TULOT</u>		
2004	2005	
695 200	662 600	Perusvoimavarat*
<u>MENOT</u>		
2004	2005	
551 600	497 500	Palkat
65 300	64 800	Tilakustannukset
7 000	0	Hankintamenot
48 100	41 400	Kulutusmenot
672 000	603 700	
23 200	58 900	jää vuodelle 2006

* Ei sisällä vertailevan sosiaalitutkimuksen kansainvälisten aineistojen infrastruktuurivaroja

Palkkamenot jäivät vuonna 2005 edellisvuotta vähäisemmiksi kahden pitkähkön virkavapauden vuoksi. Aivan vuoden 2005 lopulla tehtyjen hankintojen menot siirtyivät tiliöitäviksi vuodelle 2006.

Tietoaarkiston johtokunta ja valtakunnallinen neuvottelukunta

Tietoaarkiston toimintaa ohjaavat johtokunta ja valtakunnallinen neuvottelukunta. Niiden tehtävät on määritelty yliopiston johtosäännössä. Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston johtokunta koostuu Tampereen yliopiston laitosten ja tiedekuntien sekä opiskelijoiden edustajista. Neuvottelukunnassa on edustajia Suomen eri yliopistoista ja muista yhteistyöorganisaatioista.

Johtokunta

toimikausi 1.8.2004–31.7.2007, opiskelijajäsenet 2005–2006

Varsinainen jäsen

puheenjohtaja
professori Jukka Kultalahti
akatemiaprofessori Marjatta Hietala
professori Anssi Auvinen
professori Eero Pantzar
professori Sirpa Kolehmainen-Lindén

yliassistentti Marjo Rita Valtonen
informaatikko Eija Poteri
tietopalvelupäällikkö Mari Kleemola
opiskelija Annika Järvinen

Varajäsen

yliassistentti Timo Keski-Petäjä
tutkimusjohtaja Marko Aho
laitoshallintopäällikkö Tiina Salminen
professori Veli-Matti Värri
tutkija Juha Kääriäinen
erikoistutkija Oili-Helena Ylijoki alk. 22.11.
yliassistentti Arto Viitanen
yliassistentti Merja Kinnunen
tutkimusamanuenssi Seppo Antikainen
opiskelija Emilia Honkonen

Valtakunnallinen neuvottelukunta

toimikausi 1.8.2004–31.7.2007

Varsinainen jäsen

Turun yliopisto:
professori
Seppo Pöntinen (puheenjohtaja)

Helsingin yliopisto:
professori
Riitta Hjerpe

Jyväskylän yliopisto:
akatemiatutkija
Jouko Nätti

Varajäsen

professori
Katja Forssén

professori
Tapani Valkonen

yliassistentti
Saija Mauno

Kuopion yliopisto: professori Juha Hämäläinen	professori Vuokko Niiranen
Oulun yliopisto: lehtori Vesa Suominen	professori Terttu Kortelainen
Vaasan yliopisto: professori Ari Salminen	professori Pirkko Vartiainen
Åbo Akademi: PL Ann-Sofie Hermanson	PD Marko Joas
Suomen Akatemia: johtava tiedeasiantuntija Maija-Liisa Toikka	tiedeasiantuntija Jarmo Laine
Opetusministeriö: opetusneuvos Heidi Kuusi	johtaja Sakari Karjalainen
Stakes: tutkimusprofessori Salme Ahlström	tutkimuspäällikkö Jari Haukka
Tilastokeskus: kehittämispäällikkö Eero Tanskanen	hallintojohtaja Anna-Leena Reinikainen
Arkistolaitos: yksikön johtaja Markku Mäenpää	ylitarkastaja Maija-Liisa Tuomi
Tampereen yliopiston kirjasto: suunnittelija Merja Hyödynmaa	erikoissuunnittelija Anneli Ahtola
Tampereen yliopiston ylioppilaskunta (kausi 2005–2006): opiskelija Annika Järvinen	opiskelija Emilia Honkonen
Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto: johtaja Sami Borg	

Henkilökunta vuonna 2005*

Sami Borg	johtaja
Katri Aarnio	tutkimussihteeri
Erja Huurtela	osa-aikainen toimistosihteeri

Asiakaspalvelu ja aineistonkäsittely:

Mari Kleemola	tietopalvelupäällikkö
Arja Kuula	arkistonhoitaja
Helena Laaksonen	informaatikko, projektipäällikkö 1.4.–31.8.
Seppo Antikainen	tutkimusamanuenssi
Hannele Keckman-Koivuniemi	hankekoordinaattori
Taina Jääskeläinen	kielenkääntäjä
Tarja Uotila	tietopalvelusihteeri

Tekninen tuki:

Matti Heinonen	atk-erikoistutkija
Sirkka Säynäjäkangas	atk-erikoistutkija
Jouni Sivonen	pääsuunnittelija

Verkkopalvelut:

Tuomas J. Alaterä	tietoverkkoasiantuntija
Kalle Gustafsson	siviilipalvelusmies (4.7.2005 alkaen)

* Ei sisällä kesäharjoittelijoita ja tuntityöntekijöitä eikä muita lyhytaikaisia työntekijöitä